
20 - MOCIÓ PRESENTADA PELS GRUPS MUNICIPALS GENT D'ESQUERRES-ICV-EUIA, PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA, SOM GRAMENET, CIUTADANS I PARTIT POPULAR, "AMIAN ZERO A SANTA COLOMA DE GRAMENET".

El Ple de l'Ajuntament, per unanimitat dels 27 regidors assistents, **aprova** la moció següent:

"L'amiant és una substància confirmada per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) com a carcinògena del primer grup en humans, és a dir, que pot produir càncer amb independència de la quantitat i el temps al que s'està exposat. Segons aquesta institució, al món es produeixen 112.000 morts a l'any per malalties derivades de l'amiant. Malgrat que la prohibició europea de l'amiant va entrar en vigor en 2005, cada any a la UE es registren entre 20.000 i 30.000 casos de malalties relacionades amb l'amiant i s'estima que més de 300.000 ciutadans moriran de mesotelioma d'aquí a 2030.

Ens trobem davant, doncs, d'un gravíssim problema per a la salut. Les malalties derivades de l'exposició a aquest material són, entre altres, el càncer de pulmó, l'asbestosi i el mesotelioma pleural o peritoneal, a més de tenir possibles relacions amb altres patologies i neoplàsies com carcinomes gastrointestinals o de laringe o càncer de ronyó, ovari i mama. Recents investigacions han descobert que una exposició molt baixa i un llarguíssim període de latència poden desembocar en aquestes i altres malalties.

Malgrat això, l'amiant encara és ben present arreu. Durant molts anys va ser utilitzat com a material per a l'elaboració de dipòsits, canalitzacions i canonades, sostres i cobertes ondulades (sota la denominació de la seva marca comercial Uralita) i també com aïllants, terres, juntes de connexió i altres. La seva utilització principal ha estat en la construcció i la indústria. També és important la presència de l'anomenat amiant residual, que és aquell que roman instal·lat en carreteres i vials, habitatges, edificis públics i privats i a la indústria. De l'amiant instal·lat a Espanya, xifrat en més de 2'5 milions de tones, una part important es troba a Catalunya i la ciutat de Barcelona. Gran part de les construccions realitzades amb anterioritat a l'any 2000 compten amb l'amiant com a material constructiu. En conseqüència, el que es constata és un elevat nivell de mortalitat vinculat a aquesta prolongada exposició de la població al material trencat i amb les fibres exposades durant molts anys.

La utilització de l'amiant o fibrociment està prohibida a Espanya des de 2002. Actualment, però, més de 2 milions de tones d'amiant instal·lat segueixen estant presents a tot tipus d'edificacions, construccions i espais. El Parlament Europeu ha aprovat una directiva on s'exigeix en l'horitzó de 2032 la retirada de forma segura, controlada i per part d'empreses especialitzades, de la totalitat de l'amiant present als diferents espais i construccions.

Aquesta normativa obliga a les administracions a l'elaboració de programes calendaritzats i dotats de suficients recursos que garanteixin un progressiu desamiantat integral de les nostres ciutats. Sens dubte es tracta d'un greu problema de salut pública que una institució com l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet ha de ser capaç, en col·laboració i coordinació amb altres administracions, governs i institucions, d'abordar i solucionar.

La completa eliminació de tot l'amiant que s'ha fet servir i de tots els productes que continguin amiant ha de ser un objectiu prioritari de les administracions. Hem de col·laborar amb els agents socials i altres parts interessades a tots els nivells per a desenvolupar i compartir plans d'acció per a la gestió i l'eliminació de l'amiant. Aquests plans haurien d'incloure educació i formació, informació, programes per al finançament de l'eliminació de l'amiant, activitats de sensibilització, neteja de recintes i construcció d'instal·lacions per a la destrucció de l'amiant i les escombraries que continguin amiant, supervisió de l'eficiència dels requisits jurídics vigents, avaluació de l'exposició del personal en risc i la protecció de la salut. Caldria sistematitzar un registre d'edificis que continguin amiant, començant a nivell local pels edificis i infraestructures públiques.

L'objectiu és eradicar tot l'amiant a finals de 2032. A partir d'aquest pla director calen fulls de ruta i plans d'acció específics a diferents nivells. L'eliminació organitzada i estructurada de l'amiant necessita d'un finançament públic suficient, que possibiliti l'accés a fons sostenibles que garanteixin la continuïtat dels diferents plans.

Els dipòsits controlats per a residus d'amiant són una solució temporal que no eradica el problema derivat d'un material pràcticament indestructible amb el temps. S'han de fomentar sistemes per a la destrucció dels productes que continguin amiant, així com la investigació i la innovació per a l'aplicació de tecnologies sostenibles de tractament i inertització de residus que continguin amiant amb total seguretat i reduint al màxim el seu impacte ambiental i paisatgístic, així com el seu emmagatzematge en dipòsits controlats convencionals en els quals tots els residus de la construcció en general comparteixen un mateix espai.

Seria important difondre l'existència a Barcelona d'un mòdul per a la recepció de plaques de fibrociment de procedència exclusivament de particulars. Aquest mòdul, ubicat al Punt Verd de la Vall d'Hebron, aconsegueix amb totes les garanties de seguretat tot permetent recepcionar fibrociment i condicionar-lo per tal de poder traslladar-lo a un dipòsit de residus especials.

Cal sistematitzar el registre de tots els casos d'asbestosi, mesotelioma i altres malalties relacionades amb l'amiant mitjançant la recollida sistemàtica de dades sobre malalties professionals i no professionals relacionades amb l'amiant, classificant i registrant oficialment les plaques pleurals com malaltia relacionada amb l'amiant i l'elaboració, amb l'ajuda d'observatoris especialitzats, de mapes fiables sobre la presència d'amiant. Igualment, el personal mèdic necessita una formació adient per tal de dur a terme un diagnòstic sòlid.

Per tot això, i en coherència tant amb la Resolució 522/XI del Parlament de Catalunya sobre la retirada del fibrociment de les instal·lacions escolars aprovada en la Comissió d'Ensenyament de març de 2017 com amb el Dictamen sobre 'Eradicar l'amiant de la UE' aprovat al febrer de 2015 pel Comitè Econòmic i Social Europeu i les diferents reivindicacions que històricament han estat traslladades per part dels col·lectius que representen a les víctimes de l'amiant a la ciutat, es proposa al Ple l'adopció dels acords següents:

Primer - Iniciar els treballs per a la realització d'un inventari de tots els equipaments, espais i edificacions públiques municipals amb presència d'amiant o fibrociment. Aquest inventari, haurà de tenir un format de cens o mapa per a la localització i registre d'aquests indrets, que permeti identificar i quantificar la seva presència, així com realitzar una rigorosa auditoria i diagnòstic de la situació a partir de la qual poder abordar la planificació i programació de les corresponents actuacions futures.

Segon - Avaluar la implementació d'un programa calendaritzat i suficientment dotat econòmicament, amb el concurs i la col·laboració d'altres Administracions Públiques,) per a la progressiva retirada de l'amiant o fibrociment present a la ciutat, prioritzant el començament de les actuacions als equipaments i edificis públics municipals, continuant per hospitals, centres de salut, les escoles públiques i instituts d'ensenyament secundari i finalitzant per la resta d'edificis i espais públics, construccions, canalitzacions i dipòsits de Santa Coloma de Gramenet fins a arribar, en l'horitzó de 2032, a la seva desaparició completa, tal com assenyala l'objectiu fixat a aquest efecte per la corresponent normativa europea.

Tercer - Avaluar, amb la implicació d'altres Administracions públiques, la posta en marxa d'un programa d'ajuts a les comunitats privades de propietaris d'habitatges perquè puguin subvencionar part del cost que suposi la retirada de l'amiant i el fibrociment del qual s'hagi pogut certificar la presència en algun element constructiu d'aquestes edificacions, així com d'incentius adreçats a millorar l'eficiència energètica als edificis, vinculats a l'eliminació segura de l'amiant que puguessin contenir.

Quart - Instar les autoritats sanitàries a sistematitzar els controls i les revisions mèdiques periòdiques necessàries de totes aquelles persones que hagin manipulat el fibrociment per raó de la seva ocupació tot garantint el compliment rigorós del programa de revisions mèdiques post ocupacionals del conjunt de treballadores i treballadors exposats a l'amiant tot emprant els mitjans i mètodes més eficaços.

Cinquè - Col·laborar en l'impuls de la investigació i la recerca mèdica vinculada a les malalties relacionades amb el contacte i la manipulació del fibrociment i l'amiant com ara l'asbestosi o el càncer de pleura o pulmó i el mesotelioma.

Sisè - Treballar per millorar el paper actiu de les víctimes en els processos de reconeixement, garantint accés a la informació, escolta activa de les seves reivindicacions, suport jurídic, financer i personal, així com promoure l'organització a Barcelona de col·lectius i associacions de víctimes de l'amiant.

Setè - Instar el Govern de l'Estat i el Govern de la Generalitat a treballar perquè les mútues de treball i altres entitats implicades adoptin un enfocament comú pel que fa al reconeixement i indemnització per a les malalties professionals relacionades amb l'amiant, tot simplificant i facilitant els procediments i oferint suport a l'hora de poder fonamentar la causalitat de la seva exposició professional a l'amiant a causa dels prolongadíssims períodes de latència.

Vuitè - Col·laborar amb agents socials, entitats del tercer sector de Barcelona i els col·legis professionals per tal de garantir un servei d'assessorament professional adient, atenció, informació i suport als membres dels diversos grups de víctimes de l'amiant a la ciutat.

Novè - Promoure a la ciutat elevats nivells de salut i seguretat en el lloc de treball, campanyes informatives entorn dels riscos per a la salut i el maneig de l'amiant, i el reconeixement de les malalties relacionades amb l'amiant, així com la informació i el suport a les víctimes de malalties relacionades amb l'amiant.

Desè - Comunicar aquests acords a totes les institucions públiques pertinents en matèria de salut pública, medi ambient i seguretat laboral de la Generalitat de Catalunya, de l'Estat i de la Unió Europea, a la FMC i l'ACM i als representants locals dels col·lectius afectats."